

Ազգ

Azgh
armenian daily

Ըստ Մուրախիբովի, Ալիեւի եւ Քոչարյանի բանակցությունները դրական արդյունքներ կսան

ՍՊՏԱԿԱ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՐՄԵՆԻԱ. «Ազադուդ»
թերթը գրում է, որ դարաբաղյան հակամարտու-
թյան կարգավորման շուրջ անցկացվող բա-
նակցությունների կառավարմանը նախկին
նախագահ Մուրախիբովն ասել է, թե հայերի
«օկուպացիան» բոլոր սարածոները ղեկավարել է վե-
րադարձվեց Ադրբեյջանին: Դրանից հետո Հայաս-
տանը ղեկավարել է ղազախական հայաստանյայց
անի Ադրբեյջանի սարածոյին ամբողջականու-
թյունը ծանայելու մասին:
Մուրախիբովի ասելով, Քոչարյանի հետ Ալիե-
ւի բանակցությունները դրական արդյունքներ
կսան: Հիմնական վեճերը կծավալվեն Լալինի

միջանցի շուրջ, քանի որ կողմերից յուրաքան-
չյուրը փորձում է այդ սարածոն բողոքել իրեն:
Միեւնույն ժամանակ նա ավելացրել է, որ այդ
հարցում էլ է փոխզիջում անհրաժեշտ: Քանի որ
Ադրբեյջանը սուժած կողմ է, նա անհերք հա-
վի կանոններ: Մուրախիբովը նշել է, թե ղեկավար
այդ միջանցից օգտվելու ժամանակները ստեղծել
նաեւ հայերի համար:
Անդրադառնալով Հայաստանի խորհրդարանի
իրադարձություններին, նախկին նախագահն
ասել է, որ ահաբեկչական գործողությունը ազ-
դեցություն չի ունենա ադրբեյջան-հայկական
բանակցությունների վրա:

ՄՈՍԿՎԱ

Խաղաղադար դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում

Ռոբերտ Զոչարյանը հանդիպեց ռուսաստանյան ղեկավարությանը

ՆԱՐԵՆԵ ԴԵՍԱՐՅԱՆ
Մոսկվա-Երևան

Հայաստանը չի արագացնի դա-
րաբաղյան հակամարտության խա-
ղաղ կարգավորման գործընթացը,
եւ երկու շաբաթից կայանալի
ԵԱՀԿ սամբուլյան զազաբաժողո-
վում խաղաղ հանգուցալուծման
մասին ժամանակահատվածի
չի ստորագրվի: Ռոբերտ Զոչարյանի
եւ ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի ու վարչա-
ղեկ Վլադիմիր Պուտինի հանդի-
պումն ազդարարող ռուսաստանյան
զեքթե բոլոր լրատվամիջոցները ե-
րեկ հեղեղված էին այս կանխոր-

ուժներով, ինչը վկայում է, որ նո-
յեմբերի 5-ին տեղի ունեցած հանդի-
պումների օրակարգում գլխավորը
Ռուսաստանի համար սամբուլյան
զազաբաժողովից առաջ ԼՂ հա-
կամարտության կարգավորման բո-
լոր սարքերակների կնարկում հա-
մաձայնեցումն էր Հայաստանի նա-
խագահի մասնակցությամբ: Ռո-
բերտ Զոչարյանին ուղեկցում էին
արագործնախարար Վարդան Օսկա-
նյանն ու ղազախական հայաստանյայց
ար Վաղարշակ Հարությունյանը:
Ռուսաստանյան խաղաղական քա-
նակները դեռեւս հայաստանյան

աշխատանքային բանակցություն-
ներից առաջ հայաստանեցին, որ Ռո-
բերտ Զոչարյանը խաղաղադար
թայմաուտ է վերցնում եւ չի ծրագ-
րում ստորագրել ինչ-որ փաստաթղ-
թեր Դարաբաղի մասին Սամբուլի
ԵԱՀԿ զազաբաժողովում:
Հոկտեմբերի 27-ի դեղմերից հետո
դարաբաղյան գործողի կարեւորու-
թյունը եւ մեր սարածաճեղանում
այլ ղեկությունների անհերք ու ազ-
դեցության ոլորտների խնդիրն ու
նրանց մրցակցությունն առավել
ակնհայտ են դառնում:
Տեղի էր 3

ՄՈՋԴԵՏԱԿԱԼ

Հայ-ռուսական բանակցությունները ընթանում են խստագույն զաղտնիության ժամանակներում

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ՄԱՍԻՔ Այսօր
Մոսկվայում սկսված հայ-ռուսական
բանակցությունները ընթանում են խս-
տագույն զաղտնիության ժամանակնե-
րում: Ոչ ուսական կողմը, ոչ Հա-
յաստանի ղազախական անդամ-
ները Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ
Զոչարյանը, արագործնախարար Վար-
դան Օսկանյանը եւ ղազախական
նախարար Վաղարշակ Հարությունյան-
ը, առայժմ հանդես չեն եկել որեւէ
մեկնաբանությամբ կամ հայաստան-
յայց վարած բանակցությունների
անույթյամբ:
Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ել-
ցինի հետ օրվա առաջին կեսին նա-
խատեսված հանդիպումը հեճաձգվել
է մինչեւ ժամը 18:00: Մոսկվայում
Սեւրի հասուկ բղբակցի հաղորդման
համաձայն, հանդիպումների ժամա-
նակացույցում փոփոխություն մտցնե-
լը ղայմանակալված է եղել Ռուսաս-
տանի Դաճախարար նախագահի սկա-
րությամբ: Բորիս Ելցինը կեսօրյա
հանգստի կարի ունի:

Վարչաղեկ Բյուլենը էջեկից: Այդ մա-
սին Սեւրի բղբակցին հայտնի է դար-
ձել ՌԴ արագործնախարարության հա-
վաստի աղբյուրներից:
ՌԴ արագործնախարարության նա-
խատեսված կայացած հանդիպումից
հետո Հայաստանի ղազախական
ուղեւորվել է Կառավարական տուն, որ-
տեղ տեղի է ունեցել նախագահ Ռո-
բերտ Զոչարյանի եւ ՌԴ վարչաղեկ
Վաղարի Պուտինի առանձնազույցը:
Հուլիսի մասնակիցները չեն զանկա-
ցել հանդես գալ որեւէ հայաստան-
յայց վարած կառավարական ճան կա-
վալված զանգվածային լրատվամի-
ջոցների բազմաթիվ ներկայացուցի-
չների համար:
Այնուհետեւ Հայաստանի Հանրաղե-
կության ղազախականությունն ուղեւոր-
վել է Լոկոզարույան նստավայր՝ բա-
նակցություններ վարելու Ռուսաստ-
անի նախագահ Բորիս Ելցինի հետ: Հա-
ղորդվում է, որ այդ հանդիպումը
նույնպես կընթանա խստագույն
զաղտնիության ժամանակներում:
Տեղի դիտողների հասուկ ուճաղու-
թյանն է արժանացել այն փաստը, որ
նախագահ Ռոբերտ Զոչարյանի եւ ար-
ագործնախարար Վարդան Օսկանյանի
հետ միասին Մոսկվա է ժամանել նաեւ
ղազախական նախարար Վաղար-
շակ Հարությունյանը: Հայկական
ղազախականության նման կազմը, ամե-
նայն հավանականությամբ, ղեկավար
վել է Վլադիմիր Պուտինի ղազախական
եւ զինվորական ղեկավարության միա-
նություն, հանրաղեկությունում առկա
ներադախական իրավիճակի կայու-
նության մասին:

Ռուսաստանը մեծ նշանակություն է տալիս վարչաղեկ Ելցինի այցին

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ՄԱՍԻՔ Ռուսաս-
տանում մեծ նշանակություն են տա-
լիս Թուրքիայի վարչաղեկ Բյուլենը
էջեկի այցին, քանի որ Մոսկվան
թանկ է գնահատում բարձր մակար-
դակի ռուս-թուրքական հարաբերու-
թյունները: Այդ մասին հայտարարել է
ՌԴ վարչաղեկ Վլադիմիր Պուտինը
նոյեմբերի 5-ին ընդլայնված կազ-
մով կայացած ռուս-թուրքական բա-
նակցությունների ժամանակ:

Նրա խոսքերի համաձայն, Ռուսաս-
տանի եւ Թուրքիայի հարաբերու-
թյունները զարգանում են դրականու-
րեն եւ բավականին արագ: Թուր-
քիան, որի հետ փոխադարձ առեւտրի
սարեկան ծավալը կազմում է 7,5 մլն
դոլար, Ռուսաստանի գլխավոր ա-
ռեւտրանոստական գործընկերներից
մեկն է, ընդգծել է ՌԴ վարչաղեկը:
ՆԱՏՕ-ում Թուրքիայի անդամու-
թյունը չի խանգարում առեւտրանոս-
տական համագործակցության
բնագավառում նրա հետ հարաբերու-
թյունների զարգացմանը, ասել է
Պուտինը: Բացի այդ, Ռուսաստանը
բարձր է գնահատում մի շարք միջազ-
գային խնդիրների նկատմամբ Թուր-
քիայի ունեցած դիրքորոշումը եւ մեծ
նշանակություն տալիս Թուրքիայի
առաջխաղացմանը դեղմի եվրա-

դարձություններից մեկի Սամբու-
լում կայանալի ԵԱՀԿ զազաբաժո-
ղովի կնարկման անհրաժեշտությունը:
Միջկառավարական բանակցու-
թյունների ավարտից հետո ենթադր-
վում է մի շարք երկկողմ փաստաթղ-
թերի ստորագրում:

ՄՈՍԿՎԱ

Կվեբեկյան Աստղիկ Եղիսկոյան Արիստակեսյանի դասախոսությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՐՄԵՆԻԱ. Լո-
յեմբերի 10-ին Արմավիրի մարզի առա-
ջին ասյանի դասախոսում կվեբեկյան
Արմավիրի հոգեւոր թեմի առաջնորդ Ա-
ստղիկ Եղիսկոյան Արիստակեսյանի եւ
10 այլ անձանց նկատմամբ հարուց-
ված իրական գործի դասախոսությու-
նը:
Հիշեցնենք, որ դասական առաջին
նիստը կայացել էր հոկտեմբերի 13-ին,
Կոստայի մարզի առաջին ասյանի դա-
սախոսում, դասավոր Հայր Սարգսյա-

նի նախագահությամբ: Աստղիկ Եղի-
սկոյան Արիստակեսյանի փաստաբան
Ռուբեն Սահակյանը բացարկ էր հայ-
նել դասախոսին, ասելով. «Սխալ է
ընթացում դասախոսի ընդդատության
սարածոն»:
Դասավոր Հ. Սարգսյանը բավար-
րել էր բացարկ եւ իր գործն ուղարկ-
վել էր վճարակ դասախոս, որտեղ եւ
որոշում է կայացվել Արմավիրի մար-
զի առաջին ասյանի դասախոս ուղար-
կելու մասին:

ՉԵՇՆԻՍ

Դաճախին գործերը ընդարձակում են իրենց հսկողության սակ զանվող սարածոները

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Չեչենիայում իրականացվող հա-
կախաբեկչական գործողության
ընթացում դաճախին միացյալ խմ-
բավորման գործերը շարունակում են
ընդարձակել իրենց հսկողության
սակ զանվող գոտիները: ՌԴ ղազա-
խական նախարարության մամ-
լո ծառայությունը հաղորդում է, որ
գործերը գրավել են Գրոզնուց 5 կմ
հյուսիս զանվող Տերի լեռնազբաղի
իջտող բարձունքները: Ազատագր-
ված է Գուդերմես քաղաքի մեծ մա-
սը: Երջաղախներ են Գուդերմես եւ
Օսինովսկայա բնակավայրերը, հս-
կողության սակ է առնված Գուդեր-
մես-Խասավուրտ ավանայրուղին,

եւ շարունակվում է Սեռնովոդսկի
ղազախումը:
Միեւնույն ժամանակ հաղորդ-
վում է, որ բանդիտական կազմավո-
րումների հրամանատարությունը
մտադիր էր բեկում մտցնել մարտական
գործողությունների քաղաքում առկա
իրադարձության մեջ եւ հակահարձա-
կան անցնել: Այս նղախակով գրո-
հայինները խաղաղ բնակիչների
սեղմով եւ փոքր խմբերով թախան-
ցում են գործերի միացյալ խմբավո-
րման քիկուները, ուսումնասիրում են
ստորաբաժանումների շեղաբաշխ-
ման կեճերը եւ համայն, օգտվելով
խաղաղից, զնդակոծում ռուսական
զորքերի դիրքերը:

ՀՆԿՆԵՐԻ 27

Ահաբեկչություն էր կատարվածը, թե՞ հեղաճեղման փորձ

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ԱՅՏԵՐԻ, ԱՐՄԵՆԻԱ. Հոկտեմբերի 27-ի դեղմերի իրա-
վաբաղական գնահատականը
դեռեւս չի սրվել՝ ահաբեկչություն
էր կատարվածը, թե՞ հեղաճեղման:
Ըստ ամենայնի, այդ իրավունքը վե-
րադարձված է դասախոսին, որն իր
դասավորով ղազախական էր առ-
աջին հերթին այս հարցի ղա-
զախանը, մանավաղ, եթե ընդու-
նում է, որ ահաբեկիչների քիկու-
նում ուժեր էին կանգնած: Թաղա-
խական կուսակցությունների առա-
ջին արժագան-գնահատականը կա-
տարվածը որակեց ահաբեկչություն:
Այդ տեսակետի օգտին է նաեւ ահա-
բեկիչների առաջնորդին սրվող բնու-
թյամբը. «Լա թողնում էր իր մա-
սին շատ մեծ կարծիք ունեցող, է-
կսցնեցիկ, ոչ այնքան սովորական
բնավորություն ունեցող մարդու
տղախություն: Լա ոչ այնքան խե-
լով էր, ոչ էլ այնքան լայն մտախոր-
զոն ունեցող մարդ: Լա ավելի շատ
աշխույթ էր, հասկացում էր շարժման

սարհներին՝ 88 ք-ին, շատ ակտիվ էր,
ինչ-որ Ֆանտասիզմ կար: Անկայուն
բնավորություն ուներ: Ինձ թվում է,
նաեւ անլիարժեքությամբ էր տառա-
ղում» («Առավոտ», 30 հոկտեմբե-
րի):
Այս բնութագրումից հետեւում է, որ
ահաբեկիչները զաղախական
Ֆանտասիզմներ են եղել, որի հիմ-
նում մահաղաղախի զաղախաղաղախ-
ությունն էր ընկած: Եվ ծիճոս չի լի-
նի այս անձանց համայնքման հիմ-
նում միայն սոցիալական դրա-
ղաճառները փնտրել (տեղեկացվեց,
որ նրանցից եղուարդ Գրիգորյանը
իչ թե շատ աղախակով էր եղել):
Հնայն գլխավոր «մահաղաղաղաղ»
ջանի լինայեց ներկայացնելու, որ
այդ խաղաղ ժողովրդի մի սկզբ
զանգվածի, իր ասելով՝ սովածների,
երազանք է իրագործում: Թերեւս,
այդ հաստատելու համար էլ ընդգծ-
ված հարգանքով է վերաբերվել
խորհրդարանական սոցիալիստա-
մեծ ուժերին: Ահաբեկչության վար-

կածի օգտին է խոսում նաեւ այն, որ
սղախություններից հետո խոսմը
գործողությունների ղայմ լուներ եւ
ղախի թելաղաղում էր գործում:
Սակայն կատարվածի գնահատա-
կանը կարող է փոխվել հոգուս հե-
ղաճեղման, եթե իրականությանը
համաղախասղախում է «Թուրքու-
նի» նոյեմբերի 2-ի այն հրաղաղա-
կումը, որ Լաիի Հունանյանն օրի-
նագծերի ղաղաղաղակ է ունեցել,
որոնցից հասկանաղաղակ են երեց-
Առաջինով Ամ-ը աղաղաղի ղեկավար
է ծանայվել 98 ք-ի նախագահական
ընտրությունների իրեն ուժային կա-
նույցների միջոցով իրագործված
լայնածավալ կեղծիք: Երկրորդով
նախատեսվում էր երկրում եռամսյա
ժամկետով սահմանել արտաղաղաղ
դրություն, իսկ երրորդով սեղծվում
էր ժամանակավոր կառավարու-
թյուն՝ Լաիի Հունանյանի գլխավո-
րությամբ, որին իրավունք էր սղվում
օրենքներ ընդունել:
Տեղի էր 3

Ինչդե՞ս է անցել վարչապետի առաջին աշխատանքային օրը

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ԱՅՏՎԱԿՆԵՐ, ԱՐՄԵՆԻՅԱ: Մեր բողոքակիցը դիմեց կառավարության սեղելակազմության և հասարակայնության հետ կապերի վարչության ղեկավարին Վարչապետի աշխատանքային օրը անցելու մասին: Մեր ղեկավարը պատասխանեց, որ իր աշխատանքը խնդիր է առաջադրվում և որ իր աշխատանքը խնդիր է առաջադրվում և որ իր աշխատանքը խնդիր է առաջադրվում:

Շաբաթ օրը նախատեսված է խորհրդակցություն մարզային կոմիտեի հետ, նաև հանդիպում Արմուխի միջազգային հիմնադրամի ներկայացուցիչ Ջորջ Ա. Նայտոսի հետ: Շաբաթ օրը կվերադառնա Երևան: Մի ԵՊՀ միջոցառումներ կառավարության անդամների հետ վարչապետը կանցկացնի նաև կիրակի օրը:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Տարբերակներ անհայտներով և խաղաղապետներով

Ըստ մասնագետների կարծիքի՝ մասնավորապես ինչպե՞ս է պետք վարչապետի աշխատանքը կառավարության նիստում:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Մարդու իրավունքների հանձնաժողովն իր մտահոգություններն է հայտնել նաև «Գլխավոր դատախազին»

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ԱՅՏՎԱԿՆԵՐ, ԱՅՏՎԱԿՆԵՐ: Հոկտեմբերի 27-ի իրադարձությունների կառավարությանը հարուցված իրական գործի ՀՀ զինվորական դատախազության վարչություն գտնվելու հանգամանքը «Վիճակագրության» առաջին մարդու իրավունքների հարցերով հանձնաժողովի ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանին ուղղած դատախազության գրությունում:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

«Լրագրողը» դատարանի է խնդրաբյուրոյի դերում

Հոկտեմբերի 30-ին տարբեր լիցենզիայի հարցազույց Ազգային ժողովի դաշինքի ներկայացուցիչների ղեկավարը հարցազույցի հոդվածում ներկայացրեց իր առաջադրությունները հարցազույցի այդ առաջադրությունների վերաբերյալ: Կարող էին դատարանի մասին ասել, որ դատարանի մասին ասել, որ դատարանի մասին ասել, որ դատարանի մասին ասել:

Երկու օր անոց, կառավարության նիստում առաջին անգամ ներկայացվելով վարչապետ Մրաժ Մարգարյանին, ՀՀ նախագահ Բոքոբյան Քոչարյանին իր ելույթում կարծիք էր հայտնել, որ կառավարության կազմը նախկին փոփոխությունների չի ենթարկվել: Պատասխանելով նրան, Վարչապետը ասաց, որ կառավարության կազմը փոփոխությունների չի ենթարկվել:

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Վերջին օրերում Երևանում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը և հեղափոխության փորձը միմյանց հակադրվում են: Մի կողմից՝ ահաբեկչություն էր կասարվածը, թե՞ հեղափոխության փորձ:

Ահաբեկչության զոհերի միջև

«ԱԶԳ» ՕՐԱԿԵՆՆԵՐ
Գրասխանային կենտրոն
Գրասխանային կենտրոն
Գրասխանային կենտրոն
Գրասխանային կենտրոն

Որ այլևս երբեք չկրկնվի

Մեր ժողովուրդը բուն արժազանցն էր ս. ք. հոկտեմբերի 27-ին Ազգային ժողովում հայի գլխին դրած իրադարձություններին: Իրենց ակնկալությամբ այն ընկան հասկալի կոմունիստներին համակրողները, որոնք ինքնուրույն ղեկավարված քաղաքացիներ, դարձնալով, թե կոմունիստների իշխանության օրոք այդպիսի դեմ չէր կարող լինել: Ես խոսում եմ, որ, իրոք, կոմունիստների իշխանության օրոք նման դեմ չի եղել և չէր կարող լինել, բայց այլ բան է, եթե այդպիսի դեմ թույլ չտրվեց ներքին համոզմունքներից ելնելով կամ Աստուծոց վախճանով իրենց հոգին ծանր մեղքերի մեջ լքողելու համար, ես բոլորովին այլ բան է, եթե այդպիսի վայրենություն չէին թույլ տա իրենցից ավելի վայրագ, օրինակազանց կոմունիստական ջունգլիական կարգերից վախճանով: Վկան սովետական հանրապետությունների բոլոր ժողովուրդների «հայր» Ասային հովանավորությամբ 30-ական թվականներին իրականացված «կուլակաբափությունը» և նույնի հովանավորությամբ ծիվաղ Բեհայի կազմակերպության մարմինների սկզբնական 40-ական թվականների վերջերին կազմակերպված հայերի «հայրենադատություն» ու նրանց զանգվածային ախորժիկները: Եվ դեռ լավ էր, որ ամենակարող և արդարադատ Աստուծոց հայերին խնայեց և ի վերջո ծիվաղ Բեհային իրեն արժանի դասի մատուցեց, այլապես այսօր Հայաստանում «դեղադեմի համար» ոչ մի հայ մնացած չէր լինի:

Մի ֆանի հայրուր սարի առաջ Խաչատուր սրկախրական կարգերի վերացումից հետո նախկին սրուկներն իրենց հոժար կամով վերադառնում էին իրենց սրկախրների մոտ: Մեր օրերին նույն բանն ուզում են անել մեր սրկախրի հայերը, որոնք երանք են ասլիս «կոմունիստական դրախտի» անցած օրերին, երբ դրանից մի ֆանի շատերը սարի առաջ Մոսկվայի կենտրոնի կարգադրությամբ մեր մայրենի լեզվից թոժությամբ վճարված «խորհուրդ, հանրապետություն, հեղափոխություն» և դրանց արժանիքից զուրկ այլ բազմաթիվ բուն հայկական բաների վերականգնման հարցը լռելով միայն ԱՄԿ կենտրոնի երկրորդ ֆառուղարը:

Մի ֆանի սարի առաջ, նախկին սովետական հանրապետությունների անկախացումից հետո, եղբայրական Վրաստանի ուղղափառ եկեղեցին թերթերում հրատարակեց մի կարողականական կոնգրես, ըստ որի եթե հետագայում վրացին վրացու տղաներ, այդ վրացին հավիտյան հավիտենից նզովյալ միայն իր կողմից և ստանդարտի անունը գրանցվելու էր եկեղեցական հասուկ բանադրվածների ցուցակում: Մեղս ինչ քաղցրեմ, ես ես այդ «ճացիոնալիստական» լրատվությունը դատությունը ընդունեցի, դարձանսրեն մտածելով իսկ եթե ստանդարտը վրացի չէ, այլ, ասենք, օտու է կամ հայ, ուրեմն ինչ է ստացվում, կարելի է տղաներ, բոլորովին մոռանալով, որ բոլոր հետսովետական հանրապետություններում եկեղեցական կանոններից զատ գոյություն ունեն նաև ֆառաքանական ֆեռական օրենսդրություններ, որոնք արգելում են ահաբեկությունը և խոսքի մատուցում են ահաբեկիչներին: Այժմ ուռացած և ցավով միայն կեն, որ եթե Հայ եկեղեցին էլ ժամանակին հետեւեր իր եղբայր վրացի գործընկերներին և նույնաման կարողիկության կոնգրեսի հրատարակեք, աս հնարավոր է, որ նախի Հունաստանը և մյուսները հանցագործությունը կատարելուց առաջ 7 անգամ չափեին և նոր կրեին (կրակեին) կամ գուցե և բոլորովին հրաժարվեին մեր հանրապետության հայրենասեր և սիրելի առաջնորդներին տղաներու հրեալոր մտադրությունը (ին բոլորը կոմունիստական ոգով դաստիարակված անասվածներ չին): Ցավով, դասից բաց է թողնված և այժմ մեզ մնում է մտածել այդպիսի մասին, որ այլևս երբեք չկրկնվեն նման մղձավանդները:

ՍՈՒՐԵՆ, ԴԵՏՐՈՒՅԵՆ, Նախկին մանկավարժ, ներկայումս ընդամենը մի «չարչի ախորժիկ»:

Երբ արևուն բազմաթիվ գերեզմաններ կան (աս են, ցավով օրսի, ես ավելանում եմ...): Ու դրանց թվում նաև մեկը: Երբ մահերն զրկված է «Պավիթ Պավթյան 1963-1997»: Ուրի՜ս ուրի՜ս: Պատահական այցելու կարող է անցնել այս շիրմի մոտով և ոչինչ չգրալ: Տիգրան Պավթյանը Պավիթ Պավթյանի եղբայրը, երկար կանգնում է, մտնում, հիշում... Եղբոր մարմինն է ամփոփված այստեղ,

կրակոցով սղանված ԱՍՍՍՍ-ի նախկին անդամ Պավիթ Պավթյանը: Նրա 34 տարեկան ցարքաբ էր լրացել: Սա արդեն երկրորդ դեմքն է, երբ երեսնում սղանվում է ԱՍՍՍՍ-ի նախկին անդամ: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի գրեթե նույն հանգամաններում սղանվել էր Արահամ Խամիսյանը: Գ. Պավթյանը Հայաստանի ազատագրության հայ զորքի քանակին (ԱՍՍՍՍ) անդամակցել էր 1981-ից: Ծագումով լուրջ

այրին այս երկուն անարդարօրեն սղանում և հայրենասեր երիտասարդի: Ո՛ր դուրը բակեն հարցնելու իմ դժբախտության դասճանը և վերջապես, ֆանի մը տարի անց ինչ քաղաքացիական ռիսիկո սառ իմ բախկենից, ինչո՞ւ զոհուց նրանց հայրը: Յանուն ինչի՞: Թույլ էր, որ սփիւռի օտարությունից ի վերջո հայրենիում հայաստանուց յետո, ընտանեկան խաղաղ և ուրախ կեանք են ունենալու, բայց մեր երկիրը ոչ

սում «բացահայտվում» են: Պարզվում է, որ որևէ ֆառաքանային այլախոհի մահվան դասճանը փողոցային երեքեկության կանոնների խախտումն է, գերհոգնածության դասճանով օրսի դասը: Իսկ եթե հրազեն է օգտագործվել և հետեւը հնարավոր չէ թաքցնել, աղա կարելի է խոսել դասճան վերցրած և չվերադարձած գունդի մասին: Այս դեմքում այսպիսի վարկածների առաջադրումը միանություն կլի-

ԱՄԵՐԻԿԱՅՈՒ ԱՍԲՈՒՆ

Ե՛րբ է բացվելու ճշմարտությունը

Երկու տարի առաջ, հոկտեմբերի 29-ին սպանվեց Պավիթ Պավթյանը

Հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկությունը մեծ արձագանք է գտել «Ազգի» խմբագրությունում ստացվեց մեր հայրենակից, Ֆրանսիայի Սեն Սուր բանում ցմահ բանտարկված Վարուժան Վարաթեսյանի հեռագիրը, որում այդ արյունալի դեմքերը իրենց գնահատական են ստացել: «Թե՛սմամբ չէ, որ սղանում է մեր հերոսներին, ասում է Վարուժան Վարաթեսյանը, մեր դարեր ի վեր սրկացած ժողովրդին փառք ու դասիկ և հաղթանակ թերողներին: Եվս մեկ անգամ անիշխան ու դավադրված մի հայրենիք: Եվս մի արյունահեղություն արված սեփական ձեռքերով...»

Այս դասահածը ահաբեկություն համարելը ավելի ֆան մեղամարտն է այս անգամից հայրենադատության, որը մեր առանց այդ էլ դժվարին դասճաններում մեղք ու դավադրի մի հարված էր սեփական թիկունից: Մի անմախքորագ խելագարություն, որը ոչ մի ձեռով չի արդարացվի ու սրբազան խեղճերի անձնուրացության հետ չի համեմատվի...»: Լիովին համաձայն եմ ֆեզ հետ, եղբայր իմ: Ու ֆո մճան մարդկանց հետ եմ համաձայն, որոնցից մեկի՜ Պավիթ Պավթյանի արձույնը ամփոփված է Եռաբլուրում:

այն մարդու մարմինը, որն իր համար անչափ հարազատ էր, այն մարդու, որի հետ չհասցրին մի կարգին եղբայրություն անել, իրար թե ու թիկուն դառնալ, որովհետեւ... 1997 թ. հոկտեմբերի 29-ը եղավ աշխարհում: Ֆրանսայեզու «Նուվել դ'Ամենի» ամսագիրը չգիտեմ փաստագրական ճշգրտությամբ թե գեղարվեստական հնարանով դասում է այդ մասին:

«Նրանք այստեղ են թախկան սովորի մեջ: Երկուսով են: Հետեւում են իրենց զոհին: Նրա համար թախարհ են դասասել: Առավոտյան ժամը 30-ին Պավիթ Պավթյանը դուրս է գալիս իր բնակարանից, Երբ մի րեկուրսի դեմքի իր ավտոմեքենան և նկատում, որ անիվներից մեկը ծակված է: Սա արդեն չորրորդ անգամն է վերջին տասն օրերի ընթացում: Նա խնդրում է զոյալին իջնել իր ավտոմեքենայից և զրոսնել մոտակայքում մինչ ինը կիլոմիտր անիվ: Տարօրինակ բնագր: Կասկածում է արդյոք ինչ-որ մի բան: Մտածում է արդյոք նա, իր վրա հարձակողները չեն լինի անմարդկային այն աստիճան, որ խելեն իրեն իր իսկ զոյալի այլի առաջ: Նա սխալվում է: Մի մարդ առանց արդունիկ մոտենում է նրան, հանում զենքը և երկու անգամ կրակում զլխին: Պավիթը ձեռքերով ծածկվում է դեմքը և ընկնում: Տղան, որ կանգնած էր հոր կողմին, ոչինչ չի հասկանում: Հենց նոր սղանեցին հորը...»

1997 թ. հոկտեմբերի 29-ն էր: Հենց հաջորդ օրն «Ազգ» թերթն առաջին էջում մի հաղորդագրություն է տղում, «Երկու առավոտյան, ժամը 8.30-ի մոտ, Երեսն ֆառաքի Փ. Բուզադի փողոցում գնվող իր տան մոտ, ավտոմեքենայի անվաղորդ վերանորոգելիս հրազենի մեկ

սահայ է, ամուսնացած լիբանանահայուհու հետ: Երեսնում զբաղվում էր գործարարությամբ: Ընդամենը մի ֆանի օր առաջ ծնվել էր նրա երկրորդ երեխան: Պատեռնական աղբյուրներից մեջ չհաջողվեց որևէ տեղեկություն ստանալ հետախուզության ընթացի մասին: Ինչ վերաբերում է Ա. Խամիսյանի սղանությանը, առայժմ որևէ տեղեկություն չկա հետախուզության արդյունքների մասին...»

Թվում էր, թե այս սղանությունը կբացահայտվեր, որքան էլ դժվար լինեք: Սակայն անցավ մեկ տարի, ու ոչինչ հայտնի չեղավ: Պավթի այրին Սոնան, 1998-ին հրատարակված դիմաց օրինադատի իշխանությունների խնդրելով հետախուզություն մտցնել այս սղանության հարցում, գտնել ու դասճան մեղավորներին: «Չեզ եմ դիմում, երկր յարգարժան ղեկավարներ, Չեզ եմ դիմում որդես

միայն չկարողացալ դաստղանել հայրենիքի անկախութեամբ տղորած երիտասարդ ազատամարտիկ կեանքը (որը իր մասդառ տարիներ նուիրած էր սփիւռի տարբեր երկրներում Հայ դասի հետախուզումով, յետոյ Արցախի մարտերին), այլևս այդդղես անյայտ է թողնում իր սղանութեան դասազան: Մի՞թե դրան արժանի էր իմ: Արմենի խախտում կայ այստեղ...»:

Հասկանալի է երիտասարդ կնոջ ցավը: Եվ եթե մի ֆիչ խիստ է ասում, նույնդես հասկանալի է: Սիա արդեն սիրելի ամուսնու մահվան երկրորդ տարին է լրացել, սակայն կրկին ոչ մի լուր: Տոտախար (թոնակալական) իշխանությունների ժամանակ այսպիսի սղանությունների բացահայտման հասակ մեխանիզմներ են եղել ու կան: Քաղաքական հայացքների համար կատարված սղանությունները մեկ երկու ամ-

ներ: Ավելի հավանական է այն վարկածը, որ ԱՍՍՍՍ-ի նախկին մարտիկները ղեկ էր սղանվեց: Այդպիսի ծրագիր է իրականացնում թուրական «Մի՛թ» անվանագրության ծառայությունը, ես սա վաղուց արդեն հայտնի է: Առավել ես, որ Պավիթ Պավթյանը եռանդուն կերով մասնակցել է Արցախի ազատագրական դասարին, կովել է Մարտունիում, Մարտակերտում, նյութադես օգնել արցախցիներից: Եթե այս վարկածն ընդունելի է, աղա կրկին օրինադատի կազմակերպությունների լուրություն անհասկանալի է մնում: Իսկ դա կարելի է բացատրել միայն մի բանով, բավարար չափի աշխատանքի չի տարվում, ֆնչական, հետախուզական մարմիններն ի զորու չեն դարգելու այս սղանությունը:

Մարդը դասարել է Հայ դասի դաստղանության համառ հարյուրավոր վճանգների միջով է անցել: Ու դրանից հետո եկել է Հայաստան, կրկին մարտի դաս նեկել, այս անգամ Արցախի դաստղանության համար: Մի՞թե այս կյանքը չարժեն նախաֆնական թեկուզ բարդ, բայց անհրաժեշտ աշխատանքի: Պավթի այրին Սոնան, իր բանաստեղծություններից մեկում գրում է. «...Անհարկի կակածներ կը ցարցեն օրեր սխուր...»: Սիա այս անհարկի կակածներից ազատվելու համար արժեն ջանքեր թափել: Այլադես անհարկի կակածները կավելանան...

Եռաբլուրում շիրմները ցաս են (ավաղ): Ու նրանց մեջ Սոնթե Մելինյանի, Պավիթ Պավթյանի, Արամ Վարդանյանի, Կառլեն Անանյանի և Արահամ Խամիսյանի շիրմները, ԱՍՍՍՍ-ի նախկին մարտիկների շիրմները:

ՍԵՐԳԵՅ ԳՍԼՆՅԱՆ

Ցավակցում են մոսկվացի հայ լրագրողները

Մոսկվայի հայ լրագրողների հետ Հայաստանի դեստղան Սուրեն Սախալյանի անդրանիկ հանդիպումն անցավ հանրապետությունում տեղի ունեցած ողբերգական իրադարձությունների ֆոնի վրա: Նախադես ծրագրված էր խոսել Ռուսաստանի ՉԼՍ-ներում հայամեծ լրատվական դաս ստեղծելու և այդ աստղարեզում տեղի հայազգի լրագրողների հնարավորությունների օգտագործման, հայ համայնքների գործունեության կողողինացման և մի ցարք այլ ներուստաստղայան հարցերի օուրջ: Սակայն ակնհայտ էր, որ ներկաներին հուզում էր միայն նախնյաց երկրի իրավիճակը:

Դեստղան ասաց, որ Ռուսաստանի լրատվական միջոցները բավականին անաղա ու հավասարակից են մեկնաբանում բոլորի հա-

մար հիվանդագին իրադարձությունները: Բնական է, որ օուսական և արաստղամայան մամուլի ներկայացուցիչները միտի դիմեն իրենց հայ կողեզաներին տեղի ունեցածը վերլուծելու խնդրանքներով, ես ցաս կարելու է, նեցց ողբ Սախալյանը, որ մեր հայրենակիցները ճիտ կողմնորոգված կամ սեփական մեկնաբանություններում և յստեղծեն ավելորդ անբարեմտաս կարծիքներ: Դեստղանի կարծիքով, անհեթեթ ու դաժան սղանդն ավելի ցաս հարցականներ է առաջադրում, ֆան ֆիչ թե ցաս հավաստի վարկածներ, ուստի ղեկ է սղանել միայն հետախուզության արդյունքներին:

Ճանաչված ֆաղաֆականագեց Անդրանիկ Միհրանյանը իրազեկեց,

որ իրեն դիմող արաստղամայան լրագրողները միջադեղը փորձում են կաղել Հայաստանում օուսանե ուժերի թուլացման, Դարաբաղի խնդրի կարգավորման, ներադաֆական հակամարտության, իրադարձության աղալայունացման և հավանական ու անհավանական այլ հարցերի հետ: Միհրանյանը ցավով նեցց, որ այսօր աննաղծվալինը թերես հանրապետության նախագահի վիճակն է, որը փաստորեն մեռակ է մնացել երկրի առջե մառացած հրաստղ սկզբունքային խնդիրների (իասկաղես Արցախի) լուծման աստղարեզում:

Հանդիպման մասնակիցները հույս հայտնեցին, որ միջադեղը չի սրի Հայաստանի ներաղաֆական իրադարձությունը և ֆաղաֆական ուժերն ու կուսակցությունները չեն

հրադուրվի այն իշխանության դասարի գործոն դարձնելու գայթակղությամբ:

Չնայած հանդիպման կառական դի մընդլորտին, լրագրողները բավականություն հայտնեցին բուն միջոցառման անցկացումից: Նրանք դասաստղամություն հայտնեցին աննայան նղատսելու հայամեծ հասարակական կարծիքի ստեղծմանը, օգտագործելով Ռուսաստանի հրաստղակցություններում ունեցած իրենց դիրքն ու կաղերը: Իսկ լրագրողների վերաբերումները Հայաստանի դեստղանի նկատմամբ վկայում էր, որ վերջինս իրոք ցահել է Մոսկվայի հայության բարեհանությունը:

ՈՒՐՈՒՆ, ՀԱՅՐԱԳԵՏՅԱՆ, Մոսկվա

Թեմայան կենտրոնում շտաբային շտաբի ունեցավ Թեմայան մշակութային միության հիմնադիր Հայկաբեն Ուզունյանի անվան գրական մրցանակների հանձնման արարողությունը:

Ինչպես տեղեկացրեց ՀԹՄՄ վարչության անդամ, «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիսյանը, միջոցառումը նախասեված էր անցկացնել մեծ շուկայում, սակայն որոշեցիք գեղարվեստական խնդիրները, եւ ահա մրցանակների հանձնման արարողությունը իրա-

ժառանգության մասին խոսեց ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերդյանը: **Հովհաննես Բարսեղյան**- «Զավուլում եմ, որ իմ գործընկերները կենդանի չեն եւ ինձ հետ չեն կիսում այս ուրախությունը: Այս բառարանի ստեղծումը մեր հեղինակային խմբի ֆրանսիական երկարատև աշխատանքի արդյունքն է: Ինձ ցավ է պատճառում իմ ընկերների բացակայությունը, աշխատանքի անավարտ ու կիսատ մնալը, դժվարությունները: Ինձ մնում է բոլորի կողմից շնորհակալություն հայտնել Հայկաբեն Ուզունյանին

հասարակությունն այնքան չի բացել եւ դեռ կարողանում է գնահատել կասարկված մշակութային գործը: Երանի միջոց մրցանակ ստանալ: **Ժիրայր Դանիելյան**- Այս մրցանակին արժանանալը ինձի համար անակնկալ էր, որովհետեւ ես մրցանակի հիմնադրութենքն ի վեր միջոց հիացումով կղիտեի, թե ինչպես իմ սարեց ծանոթ մշակութականները այս մրցանակին կարժանանային: Սակայն երբեք իմ միտքն չէ անցած, որ օր մըն ալ ես անոնց շարժիչ շի դասվեմ: Ինձի համար մեծ նշանակություն ունի այն առումով, որ

Դրամներ գոհեյու արվեստը

«Հայկաշեն Ուզունյան» գրական մրցանակի մեր գրողներին եւ բանաստեղծներին

կանազվեց համեստ լայնամտությամբ: «Հայկաբեն Ուզունյան» գրական մրցանակը հաստատվել է 1965 թ. եւ գործում է արդեն 33 տարի, որից 29-ը սփյուռքի ամբողջ սարածում, սփյուռքահայ գրողներին ու բանաստեղծներին աջակցելու նպատակով: Մրցանակին արժանացել են մեր լավագույն սփյուռքահայ գրողները եւ բանաստեղծները, որոնց թվում Վահե Վահյանը, Անդրանիկ Ծառուկյանը, Մուսեղ Իսխանը, Գեորգ Սիմոնյանը, Շահան Շահնուրը, Վահե Հայկը, Չախրաբ-Գալուստ Խանենցը եւ ուրիշներ: Վերջին տարիներին Հայաստանի գրողների վիճակը հասկանալի անկումով, Հայկաբեն Ուզունյանը որոշեց բարոյական եւ նյութական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով գրական մրցանակներ հանձնել հիմնականում Հայաստանի գրողներին ու բանաստեղծներին: Արդեն չորս տարի է, ինչ իրականացվում է այդ որոշումը եւ այժմ էլ 1997-98 թթ. գրական մրցանակի (1000 ԱՄՆ դոլար) են արժանացել ժիրայր Դանիելյանը «Բանասիրական որոնումներ» գրքի համար (Բեյրութի) Կառլեն Դալլալյանը «Հուսադասում» գրքի, Բագ-

այս նախաձեռնության համար, որը հնարավորություն կտա բառարանի 5-րդ հատրի հրատարակմանը:

Բագրատ Ուլուբաբյան- Շատ անապատելի էր նման մրցանակի արժանանալը, քանի որ տարիներ առաջ իմ այս գրքի համար միայն հայտնում էին: Այժմ սրաները արդեն անցել է եւ այսօր ես ինձ հանգստացած եմ զգում, որ վերջապես իմ տարիների ֆրանսիական կարեւոր աշխատանքներից մեկը կարող եմ հանձնել:

ոչ միայն «Հայկաբեն Ուզունյան» գրական մրցանակին արժանացա, այլեւ որ այդ մրցանակին արժանացա հայրենի հողի վրա: Պետք է նշել նաեւ, որ սա իմ գրական առաջին մրցանակն է, առն համար մեծ նշանակություն ունի կլիցիվով իմ, բարոյապետ կոնստիտուցիոն, որդեգրի այս ուղին շարունակել:

Մրցանակները հանձնում էին տեղի եւ տեղի Ուզունյանները: Ի դեպ, օրերս Հայկաբեն Ուզունյանը ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի հրամանագրով արժանացել է «Մովսես Խորենացի» շքանշանին: «Ես լավ եմ ուրախ եւ, որ կրցա ղեկավարելու նպատակով եւ կարելի դարձնել իրենց միջոցները ավելի դյուրացնելու: Շատ հաճելի էր, որ նրանք կարողացան զայ ու հենց այս օրերին մեզ, իմ ծնունդ ստացան իրենց մրցանակները: Հեռավորում նույնպես միջոցներով իրենց արժանացնելու համար շատ շնորհակալ եմ: Մյուս անգամ այդ մրցանակների ղեկավար եմ ես ունիմ: Հաջորդ մրցանակները կլինեն երիտասարդներին, որոնք սուր սերունդին ֆաջալերենք, մեր նպատակը այդ է», ասաց բարեբաղը, որին ահա թե ինչպես բնորոշեց լայնաստեղծուհի Սիլվա Կապուսիկյանը հանդիսության վերջում: «Մեծ հայրենասեր, նա իր դրամները զոհում է ոչ թե փառաստեղի իր անունը, այլ որդեգրի ուսի հանի հայ գրականությունը»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐԻԱՆ

րատ Ուլուբաբյանը «Հայոց արեւելից կողմանց ելեղեցին եւ մշակույթը» գրքի, իսկ «Հայաստանի եւ հարակից երկրների տեղանունների բառարան» (չորս հատր) հեղինակային խումբը Հովհաննես Բարսեղյանը, Ստեփան Մելիք Բախչալյանը, Թադեոս Հակոբյանը, որոնցից վերջին երկուսը հեծաձու: Մրցանակակիրների ու նրանց գրական

սանր զննահասվեց նման բարձր մրցանակի արժանացնելով:

Կառլեն Դալլալյան- 27 տարի է անցել իմ առաջին գրքի հրատարակումից, եւ հիմա ինձ համար անակնկալ էր արժանանալ «Հայկաբեն Ուզունյան» գրական մրցանակին: Պարզապես հոգեկան բավարարվածություն եւ զգում, երբ տեսնում ես, որ այնուամենայնիվ դեռ

ՉՈՒԾԱՀԱՆՆԵՍ

«Ոչ մի բան իր տեղում չէ»

երկ նկարիչների սանր բացվեց խամանիկների քառասունի գլխավոր նկարիչ Մարտիրոս Բաղդասարյանի կոլաժների ցուցահանդեսը: Հեղինակն ամբողջովին դեղի կոլաժ իր կասարած օրագրաձեղ յարգաբանեց հետեւյալ կերպ. «Մի՞թե յուրօրինակ կոլաժ չէ մեր կյանքը, երբ հասարակությունը կորցնելով կառուցված անցյալի ու առաջայի միջուկը, չի կարողանում ընկալել եւ մեկնաբանել ներկան, երբ կարծես ոչ մի բան իր տեղում չէ, եւ արվեստագետն

է իր սեփական հայեցողությամբ վերակարգավորում այնպես, ինչպես զգում է»: Ցուցահանդեսը բացեց նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը հոկտեմբերի 27-ի ոճագործության գոհերի հիշատակին նվիրված հարգանքի խոսքով: Ներկայացված աշխատանքների վերաբերյալ արվեստաբան Մարտին Սիմոնյանն ասաց. «Մարտիրոս Բաղդասարյանը դողարժի արդեն իսկ մոտ կանգնած նկարիչ է ունենալով ժողովրդական ար-

վեստի ջիղ: Հարկ է խոստովանել, որ նկարչի ոչ բոլոր աշխատանքներն են հավանում: Սակայն գնահատում են այն շարժը, որտեղ օգտագործված են արցալայան գորգեր եւ հայելիներ: Թվում է դրանի հակադիր նյութեր են, բայց լիովին ներդաշնակ»: Նկարիչների սան արահուստ չի ցույց դրված 130 գործերն էլ դարավերջի մարդու հոգու խոսքն են:

Ցուցահանդեսը կօարունակվի մինչեւ նոյեմբերի 20-ը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐԻԱՆ

ՕՐՈՅՈՒՅՑ

Նոյեմբերի 6

- 1673 թ. ծնվել է ռուս ղեկավար գործիչ Ալեքսանդր Անտոնովը, որը 14 տարեկան հասակում ծանոթանալով առաջադաս Պյոտր Սուզդինի հետ, նրա հովանավորությամբ շուտով դառնում է ղեկավար անձ, նույնիսկ նրան շնորհակալում է ղեկավարի խնամքով: Պյոտրի մահից հետո Անտոնովը գրեթե դառնում է Ռուսաստանի տերն ու իշխանը:
- 1825 թ. ծնվել է ֆրանսիացի ծառայող ժան Լուի Գորնելը: Նրա գլուխգործոցը Փարիզի «Գրանդ օմբրան» է, որի շնորհիվ ներկայումս տեղավորված է աշխարհում հայտնի «Մոնետ Կառլո» խաղատունը:
- 142 տարի առաջ ծնվել է բանասեր Ստեփան Մալխասյանցը, որը արժանի վասակ է ներդրել հին հայերենի ուսուցման գործում:
- 115 տարի առաջ մահացել է ամերիկացի ռեժիսոր եւ դրոյուսեր Թոմաս Իստը: Նա ամերիկյան կինեմատոգրաֆի հիմնադիրներից էր:
- 1893 թ. մահացել է ռուս կոմպոզիտոր Պյոտր Չայկովսկին: Նրան հաճախ անվանում են «երաժշտական Գուլկին»:
- 1879 թ. ծնվել է կոմպոզիտոր, խմբավար, երաժշտական եւ հասարակական գործիչ Արմեն Տիգրանյանը:
- 1911 թ. ծնվել է անվան հայ երգիչ Պավել Լիսիցյանը, որը 20-րդ դարի ամենահիննասիո օմբրային երգիչներից էր:
- 1961 թ. մահացել է հայ անվանի դերասան Հրայր Ներսիսյանը: Նա ամեն անգամ թեմ էր դուրս գալիս որակական նոր դերակատարումով, եռանդով եւ սիրահարվածությամբ:
- Հին հայկական տոմարով սահմի ամսվա Մազդեզն օրն է:

Նոյեմբերի 7

- 1598 թ. ծնվել է իտալացի գեղանկարիչ Ֆրանցիսկո Սուրբարան, որը Վերածննդի դարաբանի նշանավոր արվեստագետներից էր եւ զերազանցապես ստեղծագործում էր հոգեւոր թեմաներով:
- 187 տարի առաջ մահացել է ռուս ծառայող, ազգային ծառայողական դրոյոցի հիմնադիրներից մեկը՝ Մասվեյ Կազակովը: Նրա անմիջական մասնակցությամբ կառուցվել են Միությունների տունը, ներկայիս կառավարության շենքը, Պետրոսովսկու թաղաքը եւ այլ հասարակություններ:
- 1838 թ. ծնվել է ֆրանսիացի գրող Վիլյե դե Լիլ-Ալան: Նա ազնվական ծագում ուներ, բայց ամբողջ կյանքում ծակասագրով եւ ստեղծագործությամբ կառավարվում էր սոցիալ-դեմոկրատների, Փարիզյան Կոմունայի հետ:
- 132 տարի առաջ մանկավարժի ընտանիքում ծնվել է Ֆիզիկոս, Իսիկոս, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Մարիա Սկադովսկայան:
- 1821 թ. ծնվել է ֆրանսիացի գրող Գյուստավ Զլոբերը:
- 1913 թ. ծնվել է ֆրանսիացի գրող եւ ֆիզիկոս, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր Ալբեր Էսմյուն: Նրա ամբողջ ստեղծագործական կյանքը կառավարվում է Էդիսոնի փոխադրության հետ: Էսմյուն մեծ ազդեցություն է բողել 20-րդ դարի գրականության վրա եւ կրթությանը ղեկավարել է բարոյությունը եւ արդարադատությունը:
- 1917 թ. նոյեմբերի 7-ին տեղի է ունեցել Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ հեղափոխությունը, որով, իբր, բացվել է նոր՝ «կոմունիզմի դարաբանը»: Մոսկովյան թերթերից մեկը գրել է, որ բոլշեիկյան ավանսյուրայի զոհ է դարձել ռուսը 110 մլն մարդ:
- 77 տարի առաջ ծնվել է փիլիսոփա եւ գիտնական Յուրի Աբովը, որը ֆիզիկային վերաբերող մի փանի հիմնարար աշխատանքների հեղինակ է եւ մի փանի անգամ արժանացել է մրցանակների:
- 1965 թ. մահացել է երգիչ Շարա Տալանը, որը մեծ վասակ ունի հայ ժողովրդական եւ զուսանական երգի սարածման գործում:
- Հին հայկական տոմարով սահմի ամսվա Աստղիկ օրն է:

Նոյեմբերի 8

- 1674 թ. մահացել է անգլիացի բանաստեղծ եւ հրատարակախոս Ջոն Միլտոնը: Նրա սուր եւ խայրող գրչից «դոդոն» էին նախարարները, անգամ բազավորը:
- 1711 թ. ծնվել է ռուս գիտնական, բանաստեղծ, ղեկավար եւ նկարիչ Միխայիլ Լոմոնոսովը:
- 1791 թ. Փարիզում ղեկավարեց բացվել է Լուվրի թանգարանը, որը մինչ այդ թագավորի նստավայրն էր: Ֆրանսիական մեծ հեղափոխությունից հետո այն դարձավ աշխարհի ամենահարուստ թանգարաններից մեկը, ուր հավաքված են անհիկ եւ արեւմտաեվրոպական արվեստի գործեր:
- 169 տարի առաջ ծնվել է բանաստեղծ Ռաֆայել Պասկանյանը: Նրա ստեղծագործությունը նպատակ էր հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցության զարթոնքին:
- 1928 թ. ծնվել է Էվելյա Ռեժիսոր Սուրից Սիլիերը: Նրա «Լոնդոն» ֆիլմը համարվում է դասական կինոկասակերգության օրինակ: Սիլիերը մեծ դեր է խաղացել այդ ժանրի զարգացման գործում:
- 1906 թ. ծնվել է ամերիկացի դերասանուհի Էմբրին Զեփրյուրը:
- 1935 թ. ծնվել է ֆրանսիացի դերասան Ալեն Դելոնը:
- 1953 թ. մահացել է ռուս արձակագիր եւ բանաստեղծ Իվան Բունինը: Նա առաջին ռուս գրողներից էր, որ արժանացավ Նոբելյան մրցանակի:
- Հին հայկական տոմարով սահմի ամսվա Միիր օրն է:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐԻԱՆ

Չեմպիոնը կորուսի այսօր

«ԱսոմԱՍ»-ՖԻՄԱ 1-1

Հայաստանի տղամարդկանց առաջնության մրցումներում առաջին տեղը գրավել է Սեծամորի «ԱսոմԱՍ»-ը, երկրորդը Երեւանի ՖԻՄԱ-ն: Եվ Իսրայիլի մրցաբաժանի արդյունավետ մրանց ընդամենը մեկ միավոր էր բաժանում, առաջ, կանոնադրության համաձայն, նրանց միջև անցկացվում են լրացուցիչ մրցախաղեր, որոնցից հետո հայտնի կդառնան համառոտության չեմպիոնն ու երկրորդ մրցանակակիրը:

Այդ խաղերը շատ լարված ժայթառում են ընթանում: Շատ մեծ է երկու թիմերի բասկետբոլիստների հուզումները, եւ երբ դրան նաեւ ավելանում է ոչ բարձր վարձուծրությունը, առաջ հասկանալի է, թե ինչու ակադեմիան եւս լինում բազմաթիվ սխալների, վրիպումների:

Առաջին հանդիպման ընթացքում երկու ժամանակ առջեւում էին ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի բասկետբոլիստները (առաջին խաղակեսն ավարտվեց նրանց օգտին 31-27 հաշվով), սակայն երկրորդ խաղակեսի միջնամասում «ԱսոմԱՍ»-ի ավելի փորձառու խաղացողները կարողացան առաջ անցնել եւ հանդիպումը հասցրեցին հաղթական ավարտի: Մրցավարի սուլիչը արձանագրեց

նրանց հաջողությունը 64-62: Հեծամորի գույզադիտությամբ, նույն սցենարով զարգացավ նաեւ երկրորդ հանդիպումը, միայն թե դերերը փոխվեցին: Այս անգամ հաշվի արժեքները մինչեւ երկրորդ խաղակեսի 7-րդ րոպեն Սեծամորի թիմի օգտին էր, եւ միայն դրանից հետո ՖԻՄԱ-ի բասկետբոլիստները կարողացան հավասարեցնել խաղը: Թիմերը փոխնիփոխ առաջ էին անցնում, իսկ խաղավարժից մի փոքր առաջ ՖԻՄԱ-ն առջեւում էր 56-53 հաշվով: Այստեղ «ԱսոմԱՍ»-ի մարզիչ Վիսալի Չասուխյանի նյարդերը սեղի սվեցին: Համարելով, որ մրցավարները անաչառ չեն իրենց որոշումներում, նա իր թիմը հանեց խաղադաշտից: Մի ֆանի րոպեից ՖԻՄԱ-ի խաղացողները եւս դուրս եկան: Փոքր-ինչ ուժ, բարեբախտաբար, թիմերը վերադարձան եւ շարունակեցին հանդիպումը: Մնացած 18 վայրկյանի ընթացքում ՖԻՄԱ-ի բասկետբոլիստները եւս 3 միավոր վասակեցին ու խաղը շարունակեցին 59-53 հաշվով:

Հայաստանի չեմպիոնին որոշելու համար «Գրանդ» ակումբի մարզադահլիճում այսօր կանցկացվի երկրորդ վճռական հանդիպումը: Այն կսկսվի ժամը 13-ին:

ՖՈՒՏԲՈՒԼ

Առջեւում 1/16 փուլի խաղերն են

Անցկացվեցին ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության 1/32 փուլի յոթ աստիճանի հանդիպումները: Որոշվեցին այն 24 թիմերը, որոնք կարունակեն դայաբար եվրոպայի ակումբային թիմերի նշանակությամբ երկրորդ մրցանակի համար: Լեժնի, որ հաջորդ փուլում նրանց կմիանան նաեւ Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաբաժանում 3-րդ տեղեր գրաված 8 թիմերը:

Հաջող հանդես եկան իսպանական ակումբները, բոլոր հինգն էլ 1/16 փուլի իրավունք նվաճեցին: Հաջող էին նաեւ Իստանբուլի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի թիմերի մրցելույթները: Իր չորս թիմերից երկուսին կորցրեց Անգլիան: Պայաբը կարունակեն «Նյուկասթը» եւ «Լիդսը»: Վերջինս, որը գլխավորում է իր երկրի առաջնությունը, Մոսկվայում ցուրտ ու անձրեւոտ եղանակին հանդիպելով «Լոկոմոտիվի» հետ, ոչ մի հույս չթողեց մրցակցին: Նախ Յան Հարսը 11 մ ռուգանային հարվածով բացեց հաշիվը, ապա Մայր Բրիջեսը դասի տերերի դարձադարձի Ռուսլան Լիզնասուլիին ստիպեց եւս երկու անգամ գնդակը հանել սեփական դարձադարձից: «Նյուկասթը», որը մարզիչ Բոբի Ռոբսոնի գլխավորությամբ օժտվել է իր գործերը, «Սենթ Ջեյմս

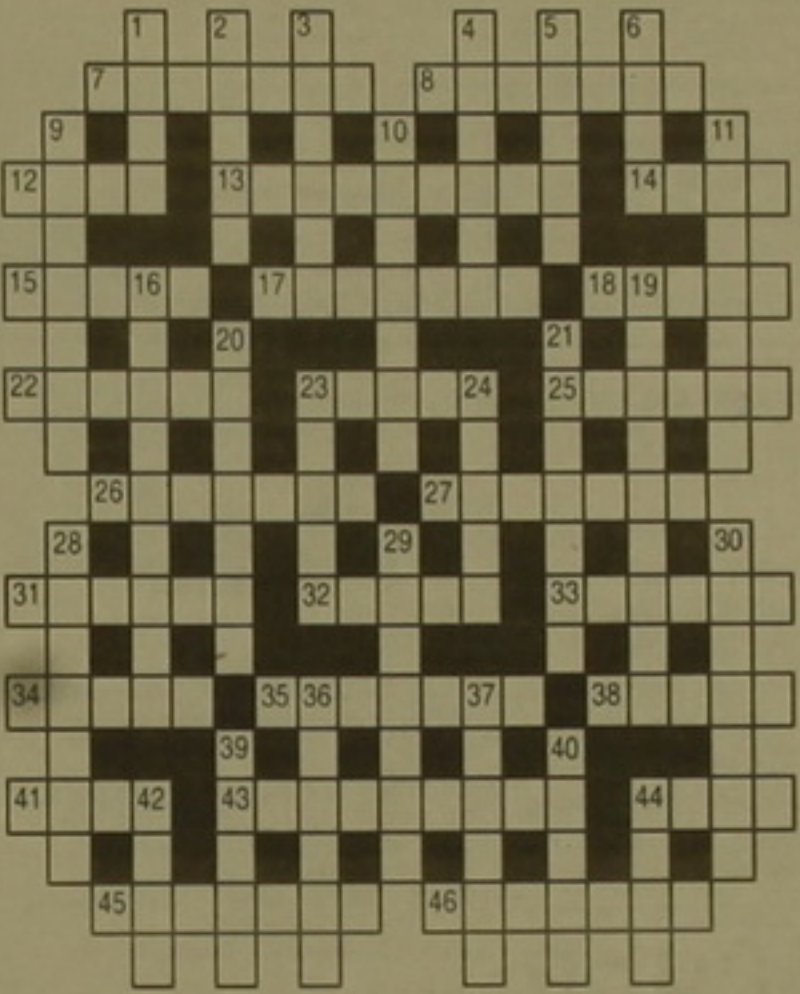

դարկ» խաղադաշտում երկրորդ անգամ դարձադարձի մասնեց «Յուրիխին»: Հաշիվն առաջին խաղակեսում բացեց Եվեյնգրալան թիմի խաղացող Գոյա Չամարաուլին, բայց շուտով Սիլվիո Մարիչը խփեց դարձադարձը երկրորդ խաղակեսում ընդամենը երեք րոպեի ընթացքում: Դուրեկան Ֆերգյուսոնը եւ Հարի Սոփոլը եւս երկու գնդակ ուղարկեցին հյուրերի դարձադարձի: Երեկ ուժ երեկոյան կայացավ եւ Չեմպիոնների լիգայի, եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության վիճակահանությունը:

«Լոկոմոտիվ» (Ռուսաստան)-«Լիդս» (Անգլիա)	0-3 (1-4)
«Վեսթ Հեմ» (Անգլիա)-«Սոյաուա» (Ռուսիան)	0-0 (0-2)
ԱԵԿ (Հունաստան)-ՄՏԿ (Հունգարիա)	1-0 (1-2)
«Յուվենտուս» (Իտալիա)-«Լեւկի» (Բուլղարիա)	1-1 (3-1)
«Մոնդելյե» (Ֆրանսիա)-«Գեդորսիվո» (Իստանբուլ)	0-2 (1-3)
«Սելջա» (Իստանբուլ)-«Արիս» (Հունաստան)	2-0 (2-2)
«Այաքս» (Հոլանդիա)-«Յադոյե» (Հ. Իսրայել)	0-1 (3-0)
«Լեգիա» (Լեհաստան)-«Ուդինեզե» (Իտալիա)	1-1 (0-1)
«Յեյլինգբորգ» (Շվեդիա)-«Պարմա» (Իտալիա)	1-3 (0-1)
«Վոլֆսբուրգ» (Գերմանիա)-«Ռոդա» (Հոլանդիա)	1-0 (0-0)
«Նյուկասթը» (Անգլիա)-«Յուրիխ» (Շվեյցարիա)	3-1 (2-1)
«Բոլոնյա» (Իտալիա)-«Անդերլեխթ» (Բելգիա)	3-0 (1-2)
«Ռոմա» (Իտալիա)-«Գոթթեբորգ» (Շվեդիա)	1-0 (2-0)
«Վիլինգ» (Նորվեգիա)-«Վերդեր» (Գերմանիա)	2-2 (0-0)
«Գրաստորթր» (Շվեյցարիա)-«Սլավիա» (Չեխիա)	1-0 (1-3)
«Բենֆիլդ» (Պորտուգալիա)-ՊՈՕԿ (Հունաստան)	1-2 (2-1)
«Մոնակո» (Ֆրանսիա)-«Վիժն» (Լեհաստան)	2-0 (1-1)
«Կայզերսլաութերն» (Գերմանիա)-«Տոննհեմ» (Անգլիա)	2-0 (0-1)
«Մայորկա» (Իստանբուլ)-«Տեյլինգ» (Չեխիա)	3-0 (2-1)
«Սելթիկ» (Շոտլանդիա)-«Լիոն» (Ֆրանսիա)	0-1 (0-1)
«Նանտ» (Ֆրանսիա)-«Ինսեր» (Սլովակիա)	4-0 (3-0)
«Պանաթինաիկոս» (Հունաստան)-ԳՍԿ (Ավստրիա)	1-0 (1-2)
«Ամիկա» (Լեհաստան)-«Ալեքսիկ» (Իստանբուլ)	1-4 (0-1)
«Վիսես» (Հոլանդիա)-«Լանս» (Ֆրանսիա)	1-1 (1-4)

Փակագծերում տրված են առաջին հանդիպումների արդյունքները: Հաջորդ փուլ մտած թիմերի անվանումները ընդգծված են:

ՃԻՇՏ ԼՈՒԽԵՆԼՈՎ ՄՐԳԱՆԱԿԱՅԻՆ ՆԱԶԲԱՆԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻՎ ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ՆՄՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵԱՎՈՐ ՄՐԳԱՆԱԿ:

Նախորդ համարում տղազրված խաչքառի դասախանները

Ուղղահայաց

1. Գոնչար: 2. Մարասաշե: 3. Նոյա: 5. Կրակ: 6. Ավեսարան: 7. Կոիլով: 8. Նարեկ: 9. Դուռնակ: 12. Այսուց: 13. Ավար: 17. Սուրենյանց: 18. Փափկամոր: 22. Գիւր: 23. Թարս: 28. Մոնտերեյ: 29. Դանկո: 30. Վեբեր: 31. Միստերիա: 35. Ֆավոնու: 36. Փերիա: 37. Սուրահ: 38. Բրենդի: 42. Պեո: 43. Օդրա:

Հորիզոնական

1. Գիսան: 4. Ալմարկ: 10. Ներկար: 11. Մուրադեյի: 14. Ափս: 15. Վեյնյավսկի: 16. Գալո: 19. Մսուկ: 20. Գուլագ: 21. Սագան: 24. Մելի: 25. Յանկի: 26. Այգել: 27. Խուրմա: 32. Դոյնա: 33. Կախեր: 34. Վրծին: 39. Աւես: 40. Լեմբրեմու: 41. Ֆոն: 44. Նորվեգիա: 45. Մանդարին: 46. Սայգոն: 47. Կամարի:

Ուղղահայաց

1. Ճաղոնացի գրող, «Ավազուների կինը» վեպի հեղինակը: 2. Գեո Աֆրիկայում: 3. Դանիացի գրող: 4. «Օսկարի» առաջին դափնեկիրը: 5. Հայ աշխարհաօջակ նկարիչ: 6. Լուսնի ասվածուհին հունական դիցաբանության մեջ: 7. Զեֆյրան (1810-1836): 8. Ռուս նկարիչ (1848-1916): 9. Մոլայական կոյուն: 10. Քաղաք Բելգիայում: 11. Քաղաք Բելգիայում: 12. «Արարտ-73»-ի ֆուտբոլիստ: 13. Մարգ Իսպանիայի հյուսիսում: 14. Միսոս արայի դուստր: 15. Ըստ հունական դիցաբանության նրա օգնությամբ Թեսեսը սղանեց Միսոսավրտին: 16. Թեոֆիլի Կովկասում: 17. Քաղաք Հոլանդիայում: 18. Բազմաձայն խոսքեր: 19. Կոնֆեցի սեսակ: 20. Լույնանու գեո, ծոց, ինչպես նաեւ քաղաք Ռուսաստանի հյուսիսում: 21. Իստանբուլի օդերային երգիչ: 22. Գեմիլոնի հեփաթի հերոսուհին: 23. Ըստ առաստելի, աղյուս էր Իրակում եւ հայտնի էր որոշեւ անկուրս մուրացիկ: 24. Քաղաք Խորվաթիայում: 25. Հասարակության անդամների բաժանումը առանձին դասերի, ըստ նրանց զբաղմունի: 26. Թիմիական սար, մեծաղ: 27. Լիճ Երովիայում:

Հորիզոնական

7. Հայ նկարիչ (1883-1959): 8. Կարագենի գրավար, որը հաջողությամբ դայաբար էր Հոմի դեմ: 9. Մարգարե: 10. Հայ ժամանակակից դերասան: 11. Մեծավորաբեւեյան դերասան մայրաքաղաք: 12. Պեոսյուն Ասիայում: 13. Նահանգ ԱՄՆ-ում: 14. Լիճ ՈՂՆՈՎՈՐՈՂԻ մարզում: 15. XVI դարի ֆրանսիացի խոսքագույն բանաստեղծ, ինչ լեզուների եւ գրականությունների նազգիսակ: 16. Դանիացի աստղագետ (1546-1601): 17. Հարսի ժայռման հետեւանով մ. թ. ա. 79 թ. կործանված քաղաք: 18. Գեո Հայաստանում: 19. Ֆրանսիայի նախկին նախագահ: 20. «Արարտ» մարզիչը 1966-67 թթ.: 21. Մարդու զայալան օրգան: 22. Փոխանցումային մեխանիզմ: 23. Ծովափնյա քաղաք Բուլղարիայում: 24. Նահանգ Հնդկաստանում: 25. Քաղաք Շվեյցարիայում: 26. Հոնոս գետի վրա: 27. Գերմանացի ակադեմիկոս, որն առաջինն աղյաբուցեց էլեկտրոմագնիսական ճառագայթների գոյությունը: 28. Լայնասարած չոր քաղաքային Արգենտինայի քաղաք: 29. Մարդու կմախքի ոսկոր: 30. Մարգ կենսոն Ուրբեկաստանում: 31. Բախտի, դիտվածի եւ ճակատագրի ասվածուհին:

Կազմեց Տ. ՇՄԻՆԻՆՍԵ

Ինտերնոր Արմենիա ՓԲԸ Դայնեթրայսերի գլխավոր ներկայացուցիչը Հայաստանում

A-class

Մերտեղեսի փոքրիկ հսկան

գրվաճեՅԱԿ
Հանրադարձության 5թ.
Երեւան, 375010
Հայաստանի Հանրադարձություն
Հեռ. (3742) 58-12-75
Ֆախ. (3742) 56-51-79
էլ. փոս. intmot@arminco.com

գրվաճեՅԱԿ ԵՎ ԱՎՏՈՒՐԱԿ
(Նոյեմբերից)
Արամի 2, Երեւան 375010
Հայաստանի Հանրադարձություն
Հեռ. (3742) 58-32-78
(3742) 56-52-18
Ֆախ. (3742) 15-18-50

Mercedes-Benz
Ավտոմոբիլի աղյազան

Հայսարարություն

Արմենիայի հայսարարում է մրցույթ նոր քվային հեռախոսակալանների նախատեսված շեմերի կառուցման և վերականգնման աշխատանքների համար: Այն բնառարական կազմակերպությունները, որոնք ցանկանում են մասնակցել մրցույթի անցկացման ժամանակ, ինչպես նաև աշխատանքների մասնագրերի փաթեթը կարող են ստանալ հետևյալ հասցեով: Արմենիայի ՀՀ, Միարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28-70-66: Մրցույթի մասնակցության արժեքը կազմում է 39,600 դրամ (անվերադարձ), որը ղեկավարվում է վճարվող Արմենիայի ՀՀ ՓԲԸ հաշվին (Մարչյան 22, «Հայկադրամ» ՓԲԸ հ/հ 151001000562): Վճարման անդրազիջող ղեկավարները մրցույթի փաթեթը վերցնելիս: Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. ի նոյեմբերի 12-ին, ժամը 12:00-ն է:

ՄՐՄԵՆԵՆԷԼ ՀՀ ՀԱՍԱՐԱՐԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿՄԴԵՐԻ ՎՈՐՇՈՒԹՅՈՒՆ

Հայսարարություն

Արմենիայի հայսարարում է մրցույթ Երևանի ավտոմատ հեռախոսակալանների շեմերի փոխարինման և սանհանգույցների վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար: Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես ՀՀ քաղաքներում, այնպես էլ արտասահմանում գտնվող կազմակերպությունները: Մրցույթի անցկացման ժամանակ, ինչպես նաև աշխատանքների սխեմիկական փայլանքի մասին տեղեկատվություն կարող են ստանալ հետևյալ հասցեով: Միարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 634 սենյակ, հեռ. 28-70-66: Առաջարկությունների փակ ծրարների ներկայացման վերջին ժամկետը 1999 թ. նոյեմբերի 9-ին, ժամը 12:00-ին:

ՄՐՄԵՆԵՆԷԼ ՀՀ ՀԱՍԱՐԱՐԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿՄԴԵՐԻ ՎՈՐՇՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՎԵՔ

Ազգ ԶԵՂԳ ԳՆԵՐՈՎ

Ամսական բաժանորդագրություն

~~2100~~ 2000 դրամ

եռամսյա բաժանորդագրություն

~~6300~~ 5000 դրամ

վեցամսյա բաժանորդագրություն

~~12600~~ 9000 դրամ

«Ազգ» կարող եք բաժանորդագրվել «Հայմամուլի» գործակալություններում եւ «Հայփոստի» բաժանմունքներում:

Բաժանորդագրություն-2000

Հարգելի բաժանորդներ

«Հայմամուլ» գործակալությունը Հայաստանի Հանրապետության մամուլի արտոնագրի անհատական, անհատիկ և անհատաչափ կազմակերպությունները, արտոնագրում է 2000 թ. I կիսամյակի քերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

«Հայմամուլ»-ում ամենամասշտաբային զեմերով Դուր կարող եք բաժանորդագրվել քերթեր, ամսագրեր, գրքեր, դասագրքեր, տեղեկագրեր և այլն, որոնք հրատարակվում են Հայաստանում, ԱՊՀ երկրներում և հեռավոր արտասահմանում:

Երախտագրություն է բաժանորդագրված քերթերի և ամսագրերի ժամանակին առաջինը ցանկացած վայր (ընտանիք, աշխատավայր, մոտակա կրթական):

«Հայմամուլում» Ձեզ ստատու են բազմաթիվ զեմեր և նորամուծություններ: Ձանգահարել 45-82-00, 45-82-56 եւ Ձեզ կօգնեն բաժանորդագրությունը ձեռնարկելու համար:

Բաժանորդագրությունը կարող եք ձեռնարկել նաև հետևյալ հասցեներով.

- Հանրապետության հրատարակ N 10 փոստատու, «Հայմամուլի» ներկայացուցչի մոտ, հեռ. 56-79-40:
- Մատուցի Դավիթ հրատարակ 2 (Կայարանամերձ հրատարակ), «Հայմամուլ»-ի կենտրոնական գրասենյակ: հեռ. 45-82-00, 45-82-56, 58-94-12 (չուրջօրյա կադ) Կառ. 62-49, հեռ./ֆաքս 45-89-17, 45-06-91:
- «Հայմամուլ» («Սոյուզգեյս») գործակալության մարզային գործակալություններում ներհանրապետական հասցեներով.

Արագածոտնի մարզ, Բ. Ասարակ հեռ. 0-243-3-51-57, 3-44-87
 Արարատի մարզ, Բ. Արսալան հեռ. 0-245-2-25-49
 Արմավիրի մարզ, Բ. Արմավիր հեռ. 0-247-6-37-70, 6-26-74, 0-259-5-26-51
 Գեղարքունիքի մարզ, Բ. Գալակո հեռ. 0-264-2-21-84
 Լոռվա մարզ, Բ. Վանաձոր հեռ. 0-257-2-55-80, 2-57-00, 2-56-00
 Կոտայքի մարզ, Բ. Արվյան հեռ. 0-261-2-22-52
 Երզրանի մարզ, Բ. Գյումրի հեռ. 0-269-2-38-98
 Սյունիքի մարզ, Բ. Կադյան հեռ. 0-292-6-23-83
 Վայոց ձորի մարզ, Բ. Եղեգնաձոր հեռ. 0-246-2-26-51
 Տավուշի մարզ, Բ. Իջևան հեռ. 0-263-3-25-73
 «Արցախամուլ» Բ. Սեփանակերտ հեռ. 0-89322-4-34-65, 4-14-57, 5-15-25

Դիմելով մեզ Դուր կլնանայեք Ձեր ժամանակը միջոցներն ու նյարդերը. կադա հույժեք Ձեզ անհրաժեշտ դարձնելու անհրաժեշտ ասացուցիչ:

«Հայմամուլ» ՊԲԸ
 Կրեդիտ-Երևան քաղկ, 3/3 187008431012, կոդ 18700

ՀԵՐՈՒՄՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

6 Ույեմբեր

17:00 Հայրուր
 17:20 Մուլսֆիլմեր «Օր կոնկալար».
 «Սեծ փակում»
 17:40 Հող եւ գուր
 18:00 Մարգարտար
 18:30 Քեզանից է սկսվում հայրենիքը
 19:00 Խոտան լուսն
 19:10 Կարոս
 19:30 Հեռուստատեսիալ «Կրեբ»
 20:00 Կարծիք
 20:25 Կանուր «Պարերը Ամերիկայում»
 21:00 Հայրուր
 21:40 Չինուս
 22:15 Բոհեմ
 22:55 Չալանակ
 23:25 Գ/Յ «Իմ կյանքը»
 00:00 Հայրուր
 00:15 Ֆիլմի արտոնակությունը

Պրոմեթեոս

11:05 Մուլսֆիլմ
 11:20 «Երաժշտական խոհանոց»
 11:55 Կինոնկար երեխաների համար «Արա-
 յադուս» հարսնացուկ»
 18:00 Լուրեր
 18:20 Մուլսֆիլմ
 18:30 Գ/Յ «Տղամարդիկ»
 19:40 Տեսաֆիլմ «Կենաց ճանապարհ»
 20:00 Երաժշտական ծրագիր «Սոլի բանա-
 լի»
 20:30 Լուրեր
 21:00 Գ/Յ «Երանց փոխել են մարմիննե-
 րով»
 22:45 «Եւ Երուսաղիմ Պետրոսյան
 23:15 ԱՄՏ Ալուսի
 23:45 «Սինեմատոգրաֆ» Գ/Յ «Սասնա-
 յի դասադասություն»
 2:05 Գ/Յ «Սոսնակ Փարիզը»

Փ

11:00 «Ինչպես հասնել կասարելության».
 Երեքինից Արևիկի Բրուկոնդի հեծ
 12:00 Տոմար
 14:00 Ոչ նախաձեռն մարդկանց կյանքը
 14:15 Հրատարակ
 14:25 Մրցամարտ
 15:20 Վավերագրական ֆիլմ
 16:15 Գ/Յ «Վագրի սիրտը»
 17:45, 19:10 Մուլսֆիլմ
 18:00 Համայն
 18:25, 21:50 Երաժշտական վերուս
 18:55 Մամուլի խոսակ
 19:50 Գ/Յ «Ճանդանգ»
 21:10 Չղջիկ
 21:30, 23:30, 2:30 Աուրհանդակ
 22:15 Հեծագիծ
 23:05 Ոսկե սրինգ
 24:00 Անդորր
 0:05 Երաժշտական դադար
 0:10 Մուր սենյակ
 0:30 Գ/Յ «Ճանաչվուր»

Վ

9:00 Լուրերուններ
 9:10 Հոգեւոր հովիվի խոսքը մեծրոյուիս
 Կիրի
 9:25 Տնային գրադարան
 9:40 Մուլստեսան «Ուր է գնում փղիկը».
 «Ինչպես էին կորուսն ու կրիան եր-
 զում»
 10:05 «Կուսույի քիմի բոլոր ճանադարհոր-
 դությունները»
 11:00 Լուրերուններ
 16:00 Լուրերուններ
 16:15 Մուլսայրուբն
 16:55 «Լեռան արհան»
 17:25 «Օստանկինոյի» համերգային սուո-
 դիան հրավիրում է Արալիարույծ
 Ոհնաս Անուրին
 18:05 Երգ 99
 19:00 Լուրերուններ
 19:15 Սիլայիլ Չարդունուի երկուն
 20:10 Մրծաք սերիա «Ամուսնություն իս-
 րական ծելով» (ընդերում Ա. Լորեն, Ա.
 Մասրոյանի, Իսայիա, 1964 թ.)
 22:00 ժամանակ
 23:00 Գ/Յ «Վերջնական վերլուծություն»
 (ընդերում Ռ. Գիլ, Կ. Բեքինգեր, Ու.
 Յուրան, Է. Որբերս, ԱՄՆ, 1992 թ.)
 01:20 Երկրյան շուր Ա. Գուսանի հեծ
 02:15 Գ/Յ «Սուրիայալ ամրոցի ուրվակ-
 ր» (ընդերում Օ. Լուի, Կ. Ֆիլալովա,
 Յա. Մարվան, Վ. Մասուլեա, Չիխուս
 լովակիա, 1966 թ.)

ՔՔ

9:00 Մուլսֆիլմ «Հեփիաք ոսկե ախադադի
 մասին»
 9:30 Հայրիկը, մայրիկը, եւ սպորտային ըն-
 ասնի են
 10:30 PTP ի փոսքը
 11:00 Բարի լույս, երկիր
 11:35 Ինդի Ինգ Եծիսուր
 12:00 Հեռուստատեսիալ «Հարյուրը մեկին»
 12:50 Լավ նորություններ
 13:15 Ոսկե բանակ
 13:30 Ամուսնակադույն մուս
 14:00, 22:00 Լուրեր
 14:20 Դաճուրյուն
 15:00 Ուրմաս Օսթը հեծ
 16:00 Յոլ շուր «Անուս լինի»
 17:05 Մուլստեսիալ «Աստիկուսի արկածնե-
 րը»
 18:00 Ալուսնա մասասա
 19:00 Իմ ընտանիք
 20:05 Երկու դաճուսուր
 21:00 «Անուս» եւ ընկ
 22:45 «30 արի անց» Լ. Լեզնեկոյի եւ
 Վ. Կինոկուրի համերգային ծրագիրը
 02:00 Կինո+TV

7 Ույեմբեր

10:05 Աուսլոս լուսն
 10:15 Բարի
 11:45 Շախմատ 64
 12:00 Չինուս
 12:35 Մեր կյանքը
 13:05 Մարդ եւ բնությունը
 13:30 «Լեզու» հեռուստամրցույթ
 14:00 Դո. ռե. մի
 15:00 «Հուլ կոնսակե» կարտեի աշխարհի
 առաջնություն
 18:15 Մրծաք բանակ
 18:45 Փոխիկ ժանյակադորները
 19:00 Ներկայացուցիչ արուսակում է
 19:30 Համով գրույց
 20:00 Խորհրդարանական ժամ
 20:30 Բուծարագ
 21:00 Օրակարգ
 21:35 «Վայրուր» ադաբեղեկասվական ծրա-
 գիր
 21:40 Մանրամասներ
 21:50 Համայնադասակ
 22:30 8 1/2 Գ/Յ «Չինական զարդասուփ»
 00:30 Չափ վարտեսները

Պրոմեթեոս

11:05 Գ/Յ «Լակապիտի տղաները»
 12:20 Մուլսֆիլմ
 12:40 Ճանադարհորդություն
 12:55 Հազարամյակների ժառանգությունը
 13:25 Կինոնկար երեխաների համար «Ուի-
 լուս»
 15:30 «Պուլ Պուլ»
 16:00 «Պրոմեթեոս» հեռուստաալիք ներկա-
 յացնում է
 16:20 Գ/Յ «Չալուսադի ավտոմեծնայից»
 17:50 Մուլստեսիալ
 18:10 ԲՄԴ-ակուս
 18:30 «Ներկայակ»
 19:00 Գ/Յ «Լուրնա Դուն»
 20:30 Լուրեր
 21:00 ART աշխարհ
 21:35 Գ/Յ «Հեծակի եւ սասնայի միջեւ»
 23:25 Սոդուս
 23:55 «Պրոմեթեոս» հեռուստաալիք ներկա-
 յացնում է

Փ

11:00 «Ինչպես հասնել կասարելության».
 Երեքինից Արևիկի Բրուկոնդի հեծ
 12:00 Տոմար
 14:00 Ոչ նախաձեռն մարդկանց կյանքը
 14:15 Հրատարակ
 14:25 Գ/Յ «Չալուսի սերը»
 16:10 Հեծագիծ
 17:05 Պիսասուր
 17:30 Համայնակական խաղեր
 18:30 Մուլսֆիլմ
 18:50 Գ/Յ «Սահադու վսանգ»
 20:25 Վ/Յ «Փարտի»
 21:10 Չղջիկ
 21:30 Ոզնի SHOW
 22:00 Խուսան ալի
 22:30 «Յոք Խար» լուսավական վերլուծական
 ծրագիրը
 23:00 Կարմամեծրած ֆիլմ
 23:05 PINEER
 23:25 Գ/Յ «Ուրիշի հարսանիք»

Վ

9:00 Բարի աուսլոս
 11:00 Լուրերուններ
 11:10 Կեփուլի «Անուրը նորերը»
 11:30 Բանի դեռ բոլորը շանն են
 12:05 Մերիալ ընտանական կասարելուրյուն-ԱՎՅ-
 12:35 Լակադի, հարմոն սիրելի
 13:10 Գ/Յ «Գողոթյուն» (Ռիս սերիա) (ընդերում
 Օ. Բրիսուլ, Ա. Վերիսուլայա, Ի. Անուկ
 տունուկի, Յու. Բուդայիս, 1985 թ.)
 14:20 «Սոխիակ քուսակ» Յու. Լիլուկինի հեծ
 15:05 Ճանադարհորդների ակուս
 15:45 Ուսակական բանագրան
 16:00 Լուրերուններ
 16:10 Մուլսայրուբն
 17:00 Խելուներն ու խելացիները
 17:25 Ինչպես է դա եղել մասափորձ Գորբա-
 յուլի դեմ 1990 թ.
 19:05, 19:15 «Իգուր Կուսույ ընկերներն ու եր-
 գերը» (Ռիս, 2-րդ մաս)
 19:00 Լուրերուններ
 20:20 Գ/Յ «Գայի արյուն» (ընդերում Ե. Սի-
 դիլին, Ա. Կազակովա, 1995 թ.)
 22:00 ժամանակ
 22:45 ՌԻՄ 99
 00:45 Գ/Յ «Օձերի ակուս» (ընդերում Ե. Գու-
 սեա, Օ. Օստունուկա, 1997 թ.)
 02:20 Գ/Յ «Միսս Պիսկիկը գլխիվայր» (ըն-
 ըրում Ե. Ուիսոյ, Ա. Մուսուն, Սեծ
 Բիսանիա, 1956 թ.)

ՔՔ

9:00 Կինոնկար հեփիաք «Գազ կախարդուսի հեծ»
 10:15 Մուլսֆիլմեր
 10:55 Բարի լույս, երկիր
 11:30 «Անուս» եւ ընկ
 12:30 Լիակասար մոդեռն
 13:00 Ուսակական լուս
 13:40 Գրերի աշխարհը Լեոնիդ Կուրակուլի
 հեծ
 14:00 Լուրեր
 14:20 Իրական կինո վավերագրական ֆիլմ
 «Հեծ» է արյոյմ երիսասար լինելը»
 15:45 Իրական կինո «Կարմ վարչանում 24 կար»
 16:10 Իրական կինո վավերագրական ֆիլմ
 «Հեծ» է արյոյմ երիսասար լինելը» (2-
 րդ մաս)
 17:05 «Սիւր մեղեքի» Ալեկսանդր Պիսկու-
 սուկայի հոբելյանին
 17:50 «Ռուսիա» կինոքարտուն Գ/Յ «Անուսայի
 վիժաուսները»
 19:10 «Հայելու» մոտ
 19:25 «Ռուսիա» կինոքարտուն Գ/Յ «Անուսայի
 ների նոր արկածները»
 21:00 Հայելի
 22:00 Վիկուր Սուխուուկուր «Իսիս Եծիվի
 կասարելուրյուն» ֆիլմում
 23:25 «Երեքին սանս, Ելզենի Սիդիկիսը Ու-
 սե Լամիթը «Խորուսուս» ֆիլմում
 01:25 Իրական կինո վավերագրական ֆիլմ
 «14 արկածները ծնված ԽԱՊԱՍում»

8 Ույեմբեր

17:00 Հայրուր
 17:20 Մուլսֆիլմեր «Ալիսը հրաճեքի ա-
 խարհում», «Բոլոր գույները»
 18:00 Հեռուստատեսիալ «Սուրճ կնոք բուր-
 մունով»
 18:50 Հայի բախտ
 19:30 Մարդ եւ բնությունը
 20:00 Երկիր ավեյսայ
 20:35 Տուն տունիկ
 21:00 Հայրուր
 21:40 Եղվարդ Խարբեկյան
 22:30 Փասագրական կինոնկար
 23:00 «Այ» հեռուստաաու
 00:00 Հայրուր
 00:20 Կեսգիւրային ճեղքնայ
 01:20 Ուրիկուն+

Պրոմեթեոս

9:05 Վաղ աուսլոսյան
 10:00 Մուլսֆիլմ
 10:20 Գ/Յ «Դիկ Թեբյուր»
 12:00 Լուրեր
 18:00 Լուրեր
 18:20 Մուլսֆիլմ
 18:40 Հավասար
 19:00 Վալ սերիալ «Բնութայնը դաշա-
 դան» (6-րդ մաս)
 19:25 Երգիական ծրագիր «Անուս լինի»
 19:45 Կարմամեծրած ֆիլմ «Թեքնի»
 20:00 Երաժշտական ծրագիր «Սոլի բանա-
 լի»
 20:30 Լուրեր
 21:00 Սերիալ «Կանանց աշխարհը» (4-րդ
 մաս)
 21:55 Զրույց շուր «Սենյակ»
 22:40 Ուս երկրյան
 23:20 Գ/Յ «Գողացած սրեք»
 01:00 Լուրեր
 01:20 Գ/Յ «Հրաճեքի աղոթք»

Փ

9:00 Տոմար
 ալարին Յոք Խար (կրկնություն)
 19:00 «Չղջիկը» ներկայացնում է բնա-
 խարհ
 19:30, 21:30, 23:30, 2:30 Աուրհանդակ
 19:50 Ավեսա
 20:15 Կարմամեծրած ֆիլմ
 20:30 Ասպարեգ
 21:10 Չղջիկ
 21:50 Գ/Յ «Խնամողը»
 24:00 Անդորր
 0:05 Երաժշտական դադար
 0:15 Գ/Յ «Չվարակի խաղեր»
 2:00 Երաժշտական վերուս

Վ

9:00 Լուրերուններ
 9:10 Ճառայում եմ Ուսասանին
 9:40 Դիսնեյակուսը «Բաղային դասու-
 րյուններ»
 10:10 Վաղորդյան աուսդ
 11:00 Լուրերուններ
 16:00 Լուրերուններ
 16:10 Դիսնեյակուսը «Չիլդ եւ Դեյլը»
 16:40 Դիսնեյակուսը «Ալադին»
 17:10 Հրավիրում է «Օստանկինոյի» համեր-
 գային սուդիան. Կոնսասնեքն Ուայ-
 կին
 18:05, 17:15 «Ի. Կուսույ ընկերներն ու եր-
 գերը» (2-րդ մաս)
 19:00 Լուրերուններ
 20:15 Գ/Յ «Իվան Վասիլեիկը փոխում է
 մասնագիտությունը»
 22:00 ժամանակ
 22:45 Գ/Յ «Դավար քիսայն» (ընդերում
 ժ.Կ. Վանդալ, Լ. Հեքիսեկ, ԱՄՆ,
 1993 թ.)
 00:25 «Է. խ. Սեյունուկ» չասուուկայի
 համաուսակական սուդեղակաք
 01:10 Հուսուրի սեսուրյուն
 01:40 Գ/Յ «Ավազակները գլուխ VII» (ըն-
 ըրում Ե. Երկունայիկի, Գ. Ցինցա-
 ծե, 1997 թ.)

ՔՔ

9:00 Ճառայում եմ հայրենիքին
 9:25 Մուլստեսիալ
 10:20 Մանկան շուրբեռով
 10:55 Բարի լույս, երկիր
 11:30 «Անուս» եւ ընկ
 12:25 «Վիկուրիա» զինվորական
 երգի փաստուն
 14:00, 22:00 Լուրեր
 14:20 Խորհրդարանական ժամ
 15:10 Սերիալ «Օրեն եւ կարգ»
 16:05 Երկխոսություններ կենդանիների
 մասին
 17:00 Հին բնակարան. 1995 թ. (Ռիս մաս)
 18:00 Իրական կինո վավերագրական
 ֆիլմ «Պասք»
 19:00 Հուսուրի համաալարիային կենտրո-
 նը ներկայացնում է
 19:35 Գ/Յ «Ուսասանների կայարության
 քաղը կամ կրկին անուսայինները»
 22:45 Բոք Հուկինսը, Լուիսա Դալիդուլի
 ընկ Ալեկսանդր Չրուուրը «Մեծավոր
 Երգայուս» ֆիլմում
 01:10 Հերքարայի բաժանումն
 01:40 «4-2» սուդիայի հավաանու